

## מסורת הש"ס

(א) עירובין כה: כמדות פה. כ"מ קט. כ"ב קל: קהל. (ב) (מסכתא פ"א) חולין מה. (ג) חולין ע"ג. (ד) שבת סה. (ה) לעיל נט: סא: סנהדרין נא. תמורה (ו) כ"א משרא. (ז) קדושין (ח) (לעיל כד:). (ט) (ש"ב ע"ג) (י) רש"י מ"ח. (יא) רש"י ווע"י ע"ג. (יב) כ"א: גיטות. (יג) (סדר ח"י שיה פרשה נט). (יד) (לעיל כ"א) (טו) (לעיל כ"א).

## תורה אור השלם

1. ראובן בכרי אתה בתי וראשית אוני יתר שאת ותרץ ע: בראשית מט ג 2. לא יבא פצוע דבא וברות שפכה בקהל ה: דברים כג ב 3. ולא תחתן קבנו בם בתך לא תחתן קבנו ובתו לא תחתן קבנו: דברים ו ג 4. ותחתן שלמה את פרעה בן פרעה מצרים ורחק את בת פרעה ויבאיה אל עיר דוד עד כלתו לבנות את ביתו ואת בית יי ואת חומות ירושלים קביו: מלכים א ג א

## גליון הש"ס

רש"י ד"ה בהן וכו' שנבעלה מקורב. עין מוס' לעיל סא ע"א ד"ה אן זונה:

## הגהות הב"ח

(א) גמ' פלה לעדות כוכבים הוא וכו' נעלה: (ב) שם הכי נמי דלסיר (וכאן מה"מ). (ג) כ"א אלמה תנן: (ד) שם לא מילתא היא דאמרי בגיורת לית לה: (ה) רש"י ד"ה ומסרתינו וכו' כדי שילגע י"ב פ"י לטון מוגלה: (ו) ד"ה פסולות וכו' שלא היתה בגיורת זו משום:

## מוסף רש"י

ממולאי. מקוטעים, מית על, דלתי אכזה דרב כיני מזכית על אחת, כדלמרינן לאחר שעלה ארוכה חוזר ונקלף ונסתר: המסוללות. דרך משמש וזר וקצה משפשות נקבין וזו וכן המסוללות צננה קטן דסנהדרין (דף סט:): פסולות לכהונה. משום זנות: **בתני' מוסרין בגיורת ומשחררת.** דלא אקרו קהל: **גמ' כהן.** (א) אצל כהן כזר אסור בגיורת ומשחררת משום זונה \*נבעלה מקודש: פלוג דכא כהן. פלוג דכא ישראל. ה"ג פלוג דכא מוסר צנחנה ולא גרסינן כהן: נסחיה. לא תחתן צם: אטו הסם. דקאסר רחמנא להסתמן בעובדי כוכבים משום קדושה ולא קדושה הוא דליסרינהו אפילו נתגיירו כגון נתינים שהם גרים הם טעמא דלמא מוליד צר ופלה לעדות כוכבים הלכך קרא צהיזום עובדי כוכבים כמיז אצל נתגיירו שרי דהא דלמור רבנן ישראל כזר לא ישא נחיה גיורה הוא דגזר כדלמרינן צהיז פיקא (לקמן עה:): דוד גזר עליהן וכי גזר רבנן צהיז דגני אולודי נינהו דומיא דליסור דלורייתא דטעמא משום אולודי: אלא מעסה ממור דכר אולודי הוא. ומזהר על כל איסורין שבתורה ומדלורייתא אסור בעובדי כוכבים ה"ג דאסור מדרבנן צנחניה: **בפסולין.** כגון פלוג דכא וממור לא גזר רבנן משום דמילתא דלא שכיחא היא. ח"כ שלא היתה (א) זו גיורה משום איסור אלא לפי שלא היו רחמנים אמר דוד אין ראון להמערב ישראל צהן לכך לא אסר את הפסולים: **לאו מילתא היא דלמרי.** דלוקיימנא קרא צהיזום עובדי כוכבים לית לה חמנות אלא ודאי קרא צהיזום כמיז ומשום קדושה היא ומדשרינן פלוג דכא צנחניה שמע מינה לאו צקדושתיה קאי: לא קצלו גרים כו'. קשיא הוא: מידי הוא טעמא. האי דלא קצלו גרים אלא משום דלא היו מגיירי אלא לשולחן מלכים הא לא צריכא להכי שהרי צה מלך היתה:

**ממולאי.** ממשפחה אומללה מצית עלי דלמרינן צה"ק ד"ה (דף טו). **אזי ורבה מדבית עלי קאתו: מנא.** מנאצל שכנת זרע ונגמר להוליד ולעשות פרי: ניקב. נקב קטן שנסתם בכל שהוא ואין ניכר רואים אם גדול כ"כ שאם נקרי האיש הזה נקרה ומרחיב הנקב מחמת דוחק הורע שמתאסף פסול:

## היכל אילימא למטה מעטרה כו'.

דחא צראש הגיד. ולמעלה מעטרה ליכא לאוקומי דהתם ודאי לא מקרע שאין הורע הורע ונמאסף אלא אלל נקב יליאמו: דוחק ענדינן. כי אתי לקמן לאורויי הכי מיימין ליה לידי קרי דלחוי אי מיקרע למיזדקיה ולאכסוריה: **אזי פוקרי.** נקב צית הרעי ומחמת חמימותו הוא נקרי כך שמעתי: **ראשית אונ.** היא היתה טפת קרי שילא ממנו ראשון שלא ראה קרי מימיו. כלומר למצרכת ליה כולי האי: **מעבדינן לפניו בגדי צבעונים.** של אשה והוא מהרהר צהשה ונקרי: **ברזילי הגלעדי.** שטוף צוימה היה דכמיז ציהי) אם יטעם ענדן ודלמרי צנמכת שבת צה' שאל אדם (דף קנה). שטוף צוימה היה לפיכך קפלה עליו וקנה דהיה אמתא דחא צי רבי צה' ו' ומתנן שנין וטעמא קידרא: **מפני שהוא שוס.** שחממיות המאה יואל דרך הנקב (וכסחורע יואל דרך הנקב יליאמו) אין יורה כחן וק"ל (מגינה דף טו). שבת זרע שאין יורה כחן אינו מזרע: **למעוטי קרום שעלה מחמת מכה צריא דאינו קרום.** משום דהדר מיפחת והיינו הכן סירכי דליא דמיטערפא צום חיותא: **היני עבדינן.** רפואה לסתם גיד שניקב: **שערסא.** שעורה: **ומסרעין ליה.** כל סביבות הנקב כדי (ו) שיגלע וילא דם ומתוך כך הוא מעלה ארוכה וצזר עולה: **שומשא גמלא.** נמלה גדולה: **ומנפסין ליה.** מניחין להשם שם ונושך ומדכן ראשו צנקב: **ופסוקין ליה לרשיא.** להיות סתומה וכל זמן שהוא הולך וילע הצזר עולה ומתחצר: **מורף זריף.** עושה חצורה אגסרטינ"א צלע". ליסנא אחרניא מורף זריף מעלה נפח אופליא צלע": **איקפולי מיקפל.** לאחר שעלה ארוכה חוזר ונקלף ונסתר: **המסוללות.** דרך משמש וזר וקצה משפשות נקבין וזו וכן המסוללות צננה קטן דסנהדרין (דף סט:): **פסולות לכהונה.** משום זנות: **בתני' מוסרין בגיורת ומשחררת.** דלא אקרו קהל: **גמ' כהן.** (א) אצל כהן כזר אסור בגיורת ומשחררת משום זונה \*נבעלה מקודש: **פלוג דכא כהן.** פלוג דכא ישראל. ה"ג פלוג דכא מוסר צנחנה ולא גרסינן כהן: נסחיה. לא תחתן צם: אטו הסם. דקאסר רחמנא להסתמן בעובדי כוכבים משום קדושה ולא קדושה הוא דליסרינהו אפילו נתגיירו כגון נתינים שהם גרים הם טעמא דלמא מוליד צר ופלה לעדות כוכבים הלכך קרא צהיזום עובדי כוכבים כמיז אצל נתגיירו שרי דהא דלמור רבנן ישראל כזר לא ישא נחיה גיורה הוא דגזר כדלמרינן צהיז פיקא (לקמן עה:): דוד גזר עליהן וכי גזר רבנן צהיז דגני אולודי נינהו דומיא דליסור דלורייתא דטעמא משום אולודי: אלא מעסה ממור דכר אולודי הוא. ומזהר על כל איסורין שבתורה ומדלורייתא אסור בעובדי כוכבים ה"ג דאסור מדרבנן צנחניה: **בפסולין.** כגון פלוג דכא וממור לא גזר רבנן משום דמילתא דלא שכיחא היא. ח"כ שלא היתה (א) זו גיורה משום איסור אלא לפי שלא היו רחמנים אמר דוד אין ראון להמערב ישראל צהן לכך לא אסר את הפסולים: **לאו מילתא היא דלמרי.** דלוקיימנא קרא צהיזום עובדי כוכבים לית לה חמנות אלא ודאי קרא צהיזום כמיז ומשום קדושה היא ומדשרינן פלוג דכא צנחניה שמע מינה לאו צקדושתיה קאי: לא קצלו גרים כו'. קשיא הוא: מידי הוא טעמא. האי דלא קצלו גרים אלא משום דלא היו מגיירי אלא לשולחן מלכים הא לא צריכא להכי שהרי צה מלך היתה:

נתינים צהיז (א) נגשיות (ב) (א) דברים כרומים שאין צהם ממש, לשון (איזי יח) ימל קליו (דש"ב"ב ע"ה). ניקב. הגיד של אדם. פסול. משום כרות שפכה, מפני שהוא שותת. ואינו יורה כחן, וק"ל (דה"ה) כל שכנת זרע שאינו יורה כחן ואין מוליד (חולין ע"ג). נסכה. נקב ארוך כו'. כשר. ללא קפול (שם). מורף זריף. עושה מליצים צזר ומלצי הסכה (חולין ע"ג). המסוללות. מתחמכות משום תלות משמש, פסולות לכהונה. לכתן גדול, דלא היא חמלה שלמה (שבת סה). פני הבא על הפנויה כו'. עשאה זונה. לפסל מן הכהונה (סנהדרין נא) לנבעלת זנות קרי זונה (תמורה ז).

# הערל פרק שמיני יבמות

## עו.

## עין משפט נר מצוה

**עא** א מיי פט"ו מהל' אסורי ביאה הלכה ו סנה לאוין קי טוש"ע אה"ע סמ"ה סעף ו: **עב** ב ג ד מיי שם הלכה ה טוש"ע שם סעף ד: **עג** ה מיי שם פרק כה הלכה ח סנה לאוין קי טוש"ע שם סימן כ סעף צ: **עד** ו ז ח מיי שם פט"ו הלכה א סנה לאוין קי טוש"ע שם סי' ה סעף פ: **עה** ט מיי שם פט"ו הלכה ג: **עו** י מיי שם פ"ג הלכה טז: **עז** כ מיי שם הלכה טו:

## לעזי רש"י

אשגרטני"א  
אשגרטני"א. לגדר.  
אופ"א [אנפ"א].  
נפחו.

## תוספות ישנים

ורבנן הוא דגורו צה.  
וא"ת והא קא חשיב צהלו  
כן הולקין (מכות יא).  
נתינה. וי"ל דמכת מרדות  
קאמר ואצב ממורת נקטה  
ולקטן פירש צה"ה:

## תוס' חד מקבאי

משום דאית ממולאי אמריתו (מילין מוליתא במקומה מבשלה שלא במקומה מבשלה. אמר רב יהודה אמר שמואל ניקב ונסתם כל שאילו נקרי פי' ודאח קרי ונקרע פסול ואי לא כשר. הוה בה רבה אילימא מעטרה אפלו נקרע נמי אלא למעלה מעטרה: היכי עבדינן מיייתין נהמא חממא דשערי ומנחין ליה אבי פוקריה ומקרי וחזיין ליה: בעו מניה מרב ששת פצוע דכא מהו בגיורת בקדושתיה קאי ואסור או דלמא לאו בקדושתיה קאי ושרי אמר להו רב ששת תניתיה הפצוע דכא שותת בנתיבה ואי ס"ד בקדושתיה קאי קרי כאן לא תחתן בם אלא לאו ש"מ לאו בקדושתיה קאי וכתן בגיורת ח"ל כישראל בנתיבה. וכוין דפסק רבה אפי' בגיורת אית להו חתנות וכ"ש בגיורת אלא מאסקא הכי דלאו בקדושתיה קאי ודא דאמרי' לקמן דוד הוא דלמא חתניא איכא למימר דפליג אדרבה וס"ל דלא תחתן בם בגיורת הוא אבל בגיורתן שרי ואתא דוד וגזר עליהם דאי ס"ל כרבה דביגיותן אמרה תורה לא תחתן בם מה גזר דוד וכו' איי' קשיא בתני' דאלו חן הולקין דקתינא הא על הנתיבה ומקראמר הא על הנתיבה ולא קתינא הא על העובדת כוכבים אלאמא שנסקינן ואפי' לוקה אלמא נתגיירו אית להו חתנות וקשה למ"ד דוד גזר עליהם וי"ל לטעמך לטעמיה דרב' דס"ד מעיקרא דביגיותן אסרה תורה ולא בגיורתן קשיא

**ממולאי.** פי' צקוטערס מקוטעים משפחה אומללה וקשה דהוא ליה למימר משום דלמון מולאי יש לפרש שהוא שם מקום דלמרינן צז"ר (ט) ר"מ אול לממלא חזנהו דהו שחורי ראש אמר להו מדבית עלי אמן דכמיז כל מרבית ציתן וגו':

**שלא ראה קרי מימיו.** ונתעברה מציאה ראשונה שמייעכה צאצאעה דלמרינן צחמר צפרק ד' אמן (לעיל דל:):

## המסוללות.

פירש ריב"ן מנילות שכנת זרע שקצלו מצעליהן ולא יתכן דצפ' צמה אשה (שבת דף סה. וסא) אמרי' ט שמואל לא צדיק להו לצנחניה דגנין גצי הדדי משום דרב הונא דלמרי נשים המסוללות כו' ומשמע דלא היו נשואות שהיו עדיין צניות שמואל ולא יתכן נמי הא דפירש צקוטערס התם דפסולות לכהן גדול דלע"ג דכהן גדול לא הוה צימי שמואל מכל מקום מכוער הדבר כיון שנפסלות צכך לכהן גדול דהכא משמע דפסולות אף לכהן הדיוט משום זונה מדקאמר אפילו לרבי אלעזר דלמרי פניו כו' מכלל דרב הונא משום זונה פסול להו: **בהירותן עובדי כוכבים י"ת אהו חתנות.** והא דלמרי דפריין צפ' אין מעמידין (ע"ז דף לו. וסא) צנחניהן דלורייתא נינהו דכמיז לא תחתן צם אסיפא דקרא סמין דכמיז צמו לא תקח לצנך וכן צשיליה האומר צקדושין (דף סא: וסא) לא גרסינן התם לא יהא לך חיתון צהם דלשון זה משמע דמלא תחתן דריש ודמלא הגיה לא יהא לך ליקוין צכן דמלא תקח דריש דכפרישית וילירי כנכריותן דכדדשינן כי יסיר לצרות כל המסירים דלא שייך צגירות: ומיפוק

לכהונה ואפילו לרבי אלעזר דאמר (ט) פניו הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה ה"מ איש אבל אשה יפריצותא בעלמא: **בתני' יפצוע דכא וברות שפכה מותרין בגיורת ומשחררת ואינן אסורין אלא מלבא בקהל שנאמר** <sup>2</sup> **לא יבא פצוע דכא וברות שפכה בקהל ה': גמ' בעו מיניה מרב ששת פצוע דכא מהו בגיורת ומשחררת בקדושתיה קאי ואסור או דלמא ילאו בקדושתיה קאי ושרי א"ל רב ששת תניתיה יפצוע דכא ישראל מותר בנתינה ואי ס"ד בקדושתיה קאי אקרי כאן** <sup>3</sup> **לא תחתן בם אמר רבא אטו התם משום קדושה ולא קדושה הוא דלמא מוליד בן ואזיל פלח לעבודת כוכבים** <sup>(א)</sup> **וה"מ בהיותן עובדי כוכבים כי מגיירי** <sup>(ב)</sup> **בישראל שרו ורבנן הוא דגזרו בהו וכי גזרו בהו רבנן בהנך דבני אולודי אבל האי דלאו בר אולודי לא גזרו ביה רבנן אלא מעתה ממור דכר אולודי הכי נמי דאסיר** <sup>(ט)</sup> **והא תנן** <sup>(ט)</sup> **ממזרים ונתינים מותרים לבא זה בזה אלא כי גזר רבנן בכשרים בפסולים לא גזר רבנן דהדר אמר רבא לאו מילתא היא** <sup>(א)</sup> **בהיותן עובדי כוכבים לית להו חתנות נתגיירו אית להו חתנות מתיב רב יוסף י"תחתן שלמה את בת פרעה מלך מצרים יגיוירי יגירה והא** <sup>(ב)</sup> **לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה מידי הוא טעמא אלא לשולחן מלכים הא**

מתני' דאלו חן הולקין אלא מאי אית לך למימר מאי לוקה מדרבנן ומשום שטפה דמדותא תנא נתיבה אפי' דלא דימא לה ללא אתיא מינה דומיא דחלוצה דאגב שטפה גרושה תניא אפי' שתינה אלא מדרבנן. ומיור לא דמי אהדרי דחלוצה מגרושה אתיא כדאמרי' בנשיה יוחסין גרושה אין לי אלא גרושה חלוצה מנין ח"ל אשה ואיסקנא חתם מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא אבל נתיבה לא מסמורת קאמיא אפי' שטפיה בדיד ממוות. דהא נמי למ"ד דוד גזר עליהם איכא לתרצי הכי ורבינן יקבץ זיל פי' נתנין דוד גזר עליהם שלא להפסיקם מידי שעבוד ישראל ושלא לישחררם. תניא בספרי לא יבאו ממור בקהל ח' גס דוד עשירי אין לי אלא עשירי מעשירי ואח"כ מנין נאמר כזר עשירי ונאמר בעצומי ומואבי עשירי מה להלן אף כזר אלא עשירי